Qorti tal-Appell Kriminali (Superjuri)

Onor. Prim Imhallef Dr. Joseph Azzopardi LL.D.

Onor. Imhallef Dr. Joseph Zammit Mc Keon LL.D.

Onor. Imhallef Dr. Edwina Grima LL.D.

Illum, 13 ta' Frar 2019

Att tal-akkuza 18/2012

Ir-Repubblika ta' Malta

Vs

Martin Marco Baldacchino

Il-Qorti,

Rat r-rikors tal-appellipprezentat mill-appellant Martin Marco Baldacchino ipprezentat fit-30 ta' Dicembru 2016.

Rat ir-rikors tal-appell imressaq mill-Avukat Generali fl-04 ta' Jannar 2017.

Rat il-verbal tas-seduta tal-31 ta' Ottubru 2018 fejn il-Qorti wara li semghet is-sottmissjonijiet mill-partijiet halliet il-kawza ghas-sentenza ghas-seduta tat-30 ta' Jannar 2019.

Rat ir-rikors ipprezentat mill-appellant fid-09 ta' Jannar 2019 fejn talab lil din il-Qorti tissospendi il-prolazzjoni tas-sentenza sabiex tigi trattata

it-talba tieghu sabiex issir referenza kostituzzjonali minhabba allegata lezjoni tad-drittijiet fondamentali tieghu.

Rat ir-rikors tal-appellantipprezentat fl-istess jum fejn talab lil din il-Qorti tirreferi it-talba tieghu lil Prim'Awla tal-Qorti Civili (sede kostituzzjonali) sabiex jigi mistharreg jekk sehhietx lezjoni tal-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja Dwar d-Drittijiet tal-Bniedem abbinat mal-artikolu 14.

Rat ir-risposta tal-Avukat Generali tat-18 ta' Jannar 2019 fejn din it-talba giet opposta.

Ikkunsidrat:

Illi f'kaz ta' lanjanza kostituzzjonali, il-funzjoni ta' din il-Qorti hija wahda li ghandha parametri stretti dettati mill-Kostituzzjoni stess. Infatti l-artikolu 46(3) tal-Kostituzzjoni ta' Malta ighid:

> "jekk f'xi proceduri f'xi qorti li ma tkunx il-Prim'Awla tal-Qorti Civili jew il-Qorti Kostituzzjonali tqum xi kwistjoni dwar il-ksur ta' xi wahda mid-disposizzjonijiet tal-imsemmija artikoli 33 sa 45 (maghdudin) dik il-qorti ghandha tibghat il-kwistjoni quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Civili kemm il-darba fil-fehma taghha t-tqanqil tal-kwistjoni ma tkunx semplicement frivola jew vessatorja.

Illi ghalhekk il-Qorti certament f'dana l-istadju bl-ebda mod ma hija imsejjha u lanqas hija kompetenti sabiex tiddeciedi fil-mertu l-istess kwistjoni u trid tara biss jekk fl-opinjoni taghha, it-talba maghmula mid-difiza sabiex issir referenza abbazi ta' dak premess hijiex wahda li tinvolvi kwistjoni li hi primarjament frivola jew vessatorja.

Illi f'sentenza moghtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fl-ismijiet 'Mifsud vs Avukat Generali' gie deciz illi l-kliem frivoli jew vessatorji ifissru illi l-kwistjoni li tkun tqajjmet hi irrilevanti proceduralment fil-proceduri li fihom tkun tqajjmet. Fil-fatt il-kelma "frivola" inghatat it-tifsira ta' "ebda pregju jew valur, vana, nieqsa mis-serjeta', manifestament nieqsa mis-sens u b'hekk ma ghandhiex tinghata xi forma ta' attenzjoni jew konsiderazzjoni." In rigward "vessatorja" din tidher li tfisser "minghajr ragunijiet sufficjenti u bl-iskop li dejjaq u tirrita lil kontro-parti."

Ikkunsidrat,

Illi l-appellant qieghed jilmenta illi bil-fatt illi l-Avukat Generali, kuntrarjament ghal kazijiet ohra fejn l-akkuzi kienu identici u il-fattispecje simili ghal dawk in ezami ghogbu jasal ghal patteggjament mal-persuna akkuzata u dan fit-termini tal-artikolu 453A(1) tal-Kodici Kriminali, fejn kien hemm qbil li l-piena kellha tkun dik ta' prigunerija sospiza fit-termini tal-artikolu 28A tal-Kodici Kriminali fil-kaz tal-appellant dan ma sehhx, biex b'hekk kien hemm vjolazzjoni tad-dritt tieghu ghas-smigh xieraq u dan meta sehhet diskriminazzjoni fil-konfront tieghu. Dan ghaliex f'dawn il-kazijiet l-Avukat Generali iddikjara fil-Qorti illi kien dispost li l-akkuzat jammetti ghar-reat tal-hruq volontarju taht l-artikolu 318 tal-Kodici Kriminali bhala akkuza alternattiva ghall-Ewwel Kap ta'l-Att tal-Akkuza li kien jikkontempla ir-reat aktar gravi kif mahsub fl-artikolu 316(a). Dan il-patteggjament gie accettat mill-Qorti Kriminali li ghaddiet ghad-decizjoni fuq dak miftiehem bejn il-partijiet. L-appellant fil-fatt jaghmel referenza ghal tlett kawzi fejn id-decizjoni tal-Qorti Kriminali kienet wahda in linja ma' dak patteggjat bejn il-partijiet u dan fil-kawzi – 'Ir-Repubblika ta' Malta vs Anthony Cilia', 'Ir-Repubblika ta' Malta vs Carmelo Camilleri', u 'Ir-Repubblika ta' Malta vs Marius Scerri'.

Illi l-Qorti ezaminat l-atti tal-kawzi iccitati mid-difiza u tara illi l-akkuzi moghtija fit-tlett kazijiet kienu identici ghal dawk migjuba mill-Avukat Generali kontra l-appellant f'isem ir-Repubblika ta' Malta. Illi f'dawn it-tlett kawzi, il-Qorti Kriminali accettat l-ammissjoni tal-persuna akkuzata fit-termini tal-artikolu 318 tal-Kodici Kriminali bhal alternattiv ghal dak moghti fl-Att tal-Akkuza li kien ir-reat mahsub fl-artikolu 316(a), liema reat igorr piena aktar gravi. Fil-kaz in dizamina ma jidhrx illi sehh dan billi l-Avukat Generali fid-diskrezzjoni moghtija lilu bil-ligi ma accettax illi ikun hemm ammissjoni ghar-reat minuri, b'dan ghalhekk illi l-Qorti Kriminali kellha taccetta l-ammissjoni kif maghmula mill-appellant ghar-reati kif addebitati lilu fl-Att tal-Akkuza u allura b'wiehed mir-reati ikun dak mahsub fl-artikolu 316(a) tal-Kodici Kriminali.

Illi l-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta jiddisponi illi:

> "Kull meta xi hadd ikun akkuzat b'reat kriminali huwa ghandu, kemm il-darba l-akkuza ma tigix irtirata jigi moghti smiegh xieraq gheluq zmien ragjonevoli minn qorti indipendenti u imparzjali imwaqqfa b'ligi.". Is-sub-inciz 6(c) rifless ukoll fl-artikolu 6(3) tal-Konvenzjoni Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem

> (Kapitolu 319 tal-Ligijiet ta' Malta) jiddisponu illi kull min ikun akkuzat b'reat kriminali ghandu jithalla jiddefendi ruhu personalment jew permezz ta' rappresentant legali u min ma jkunx jista' jhallas ghal rappresentanza legali, dina ghandha tingata lilu b'xejn, meta l-interessi tal-gustizzja jinhtiegu hekk."

Illi hawnhekk kemm il-Kostituzzjoni kif ukoll il-Konvenzjoni Ewropeja qeghdin jaghmlu referenza ghad-drittijiet tal-akkuzat fi proceduri kriminali, liema proceduri kriminali gew hafna drabi moghtija tifsira wiesgha mill-Qorti Ewropeja dwar id-Drittijiet tal-Bniedem sabiex jinkludu kull process li jista' b'xi mod ikollu effett fuq il-proceduri penali li jsiru fil-qorti, anke dawk li isehhu allura 'barra il-Qorti'.

Abbinat mal-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni l-appellant jikkontendi ukoll permezz tal-verbal irregistrat fl-udjenza ta' llum illi b'dak li sehh fil-process penali meta meqjus fl-intier tieghu kontra l-appellant sehhet diskriminazzjoni fil-konfront tieghu b'lezjoni tad-dritt enkapsolat fl-artikolu 45 tal-Kostituzzjoni.

Illi din il-Qorti tqies allura illi l-kwistjoni ventilata mill-appellant la hija frivola u wisq anqas vessatorja tenut kont tal-fatt b'mod specjali illi l-Avukat Generali qieghed ifittex revizjoni ghad-decizjoni moghtija mill-Qorti Kriminali billi qed jitlob illi l-appellant jinghata piena aktar severa.

Ghal dawn il-motivi il-Qorti qed tilqa' t-talba tal-appellant u wara li rat l-artikolu 46(3) tal-Kostituzzjoni ta' Malta tibghat lil Prim'Awla tal-Qorti Civil (Sede Kostituzzjonali) sabiex jigi minnha deciz il-kwezit jekk bil-fatt illi fil-proceduri penali migjuba kontra l-appellant huwa ma giex trattat bl-istess mod bhal persuni ohra akkuzati b'reati identici setax kien hemm vjolazzjoni tad-dritt tieghu ghal smiegh xieraq minhabba din l-allegata diskriminazzjoni tant illi inghata piena aktar severa u dan bi ksur ta' dak dispost fl-artikolu 39 abbinat mal-artikolu 45 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-artikoli 6 abbinat mal-artikolu 14 tal-Konvenzjoni Ewropeja dwar id-Drittijiet tal-Bniedem.

Ft.